

Pareiškėjai:

Antanas Matulas
Lietuvos Respublikos Seimo narys
Adresas: Gedimino pr. 53, Vilnius 01109
El.p.: antanas.matulas@Irs.lt Tel.nr.

Juozas Olekas
Lietuvos Respublikos Seimo narys
Adresas: Gedimino pr. 53, Vilnius 01109
El.p.: juozas.olekas@Irs.lt Tel.nr.

Atsakovas:

Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerija
Kodas 188603472 Vilniaus g. 33, Vilnius

Abstraktus pareiškimas

ištirti 2018 m. gegužės 10 d. Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro įsakymo Nr. V-574 dalies teisėtumą (ABT112 straipsnis)
2018 m. birželio 27 d., Vilnius

Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministras 2018 m. gegužės 10 d. įsakymu Nr. V-574 „Dėl Lietuvos nacionalinės sveikatos sistemos valstybės biudžetinių ir viešųjų įstaigų vadovų konkursų organizavimo nuostatų ir Lietuvos nacionalinės sveikatos sistemos valstybės ir savivaldybių biudžetinių ir viešųjų įstaigų, jų padalinių ir filialų vadovams keliamų kvalifikacinių reikalavimų patvirtinimo“ 1.2. punktu patvirtino Lietuvos nacionalinės sveikatos sistemos valstybės ir savivaldybių biudžetinių ir viešųjų įstaigų, jų padalinių ir filialų vadovams keliamus kvalifikacinius reikalavimus (toliau ir Kvalifikacijos reikalavimai).

Kvalifikacijos reikalavimų 4.1 punkte yra nustatyta, kad pretendentas turi „<...>būti Lietuvos Respublikos pilietis arba turėti leidimą nuolat gyventi Lietuvos Respublikoje“. Šioje teisės normoje pretendentams į Lietuvos nacionalinės sveikatos sistemos valstybės ir savivaldybių biudžetinių ir viešųjų įstaigų, jų padalinių ir filialų vadovus yra keliamas reikalavimas, kuris riboja pretendentų konkurenciją, varžo Europos Sąjungos piliečių veiklos laisvę ir prieštarauja Lietuvos Respublikos įstatymo dėl užsieniečių teisinės padėties, Europos Sąjungos sutarties ir Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo normoms.

Lietuvos Respublikos įstatymo dėl užsieniečių teisinės padėties 103 straipsnyje yra nustatyta, jog Europos Sąjungos valstybės narės piliečiams ir jų šeimos nariams, kurie ketina dirbti Lietuvos Respublikoje, nereikia įsigyti leidimo dirbti. Įstatymo 101 straipsnio 1 dalies 1 punkte yra nustatyta, jog Europos Sąjungos valstybės narės pilietis turi teisę laikinai gyventi Lietuvos Respublikoje, jeigu jis yra darbuotojas arba savarankiškai dirbantis asmuo.

Nurodytose Lietuvos Respublikos įstatymo dėl užsieniečių teisinės padėties 101 ir 103 straipsnio normose yra nustatyta išskirtinė ES piliečių teisė dirbti Lietuvos Respublikoje be jokių apribojimų, o dirbantis asmuo turi teisę laikinai gyventi Lietuvoje.

Tuo tarpu, Kvalifikacijos reikalavimų 4.1 punkte normoje yra nustatyta, kad pretendentas, kuris nėra Lietuvos Respublikos pilietis turi turėti leidimą nuolat gyventi Lietuvoje, tai yra pirmiau nei įsidarbins įgyti specialų statusą - gauti teisę gyventi Lietuvoje ir ne laikinai, o nuolat. Nepaisant, kad Kvalifikacijos reikalavimų 4.1 punkte esančios sąvokos neatitinka Lietuvos Respublikos įstatymo dėl užsieniečių teisinės padėties 99 straipsnio 1 dalies sąvokų - ES piliečiui išduodamas ne leidimas gyventi Lietuvoje, o pažyma, Kvalifikacijos reikalavimų 4.1 punkte norma nustato ES piliečio, kuris ketina užsiimti darbine veikla Lietuvoje pareigą, kurios nėra įstatyme. Ši papildoma, Lietuvos Respublikos įstatymo dėl užsieniečių teisinės padėties įstatyme ir jo 103 straipsnyje nenustatyta pareiga ne tik prieštarauja šio įstatymo 103 straipsnio normai, bet ir bendrajam teisės akto teisėtumo principui, įtvirtinam Lietuvos Respublikos Konstitucijoje - asmens teisės, susijusios jo teise pasirinkti darbą gali riboti tik įstatymas, ir negali riboti joks poįstatyminis aktas (Lietuvos Respublikos Konstitucija 46 straipsnis, 2005 m. rugsėjo 25 d. Lietuvos Respublikos Konstitucinio Teismo nutarimas).

Be to, Kvalifikacijos reikalavimų 4.1 punkto nuostata, įpareigojanti užsieniečių pirmiau gauti specialią teisę nuolat gyventi Lietuvoje, o tik po to suteikianti jam teisę pretenduoti į Lietuvos nacionalinės sveikatos sistemos valstybės ir savivaldybių biudžetinių ir viešųjų įstaigų vadovo darbinę veiklą ir reiškianti ES piliečiui Sveikatos apsaugos ministro įsakymu nustatytą papildomą, Lietuvos Respublikos įstatymo dėl užsieniečių teisinės padėties įstatyme nenustatytą prievolę, diskriminuoja Europos Sąjungos valstybių narių piliečius, nes nustato jų kitokią teisinę padėtį nei nustatyta Lietuvos Respublikos įstatymo dėl užsieniečių teisinės padėties ir varžo jų teisę laisvai judėti ir užsiimti darbine veikla, nustatytą ir Europos Sąjungos sutarties 3 straipsnio 1 ir 2 dalyse, Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 20 straipsnio 2 dalies a papunktyje, 21 straipsnio 1 dalyje, 45 straipsnyje ir 2011 m. balandžio 5 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 492/2011 dėl laisvo darbuotojų judėjimo Sąjungoje bei 2004 m. balandžio 29 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2004/38/EB dėl Sąjungos piliečių ir jų šeimos narių teisės laisvai judėti ir gyventi valstybių narių teritorijoje. Kvalifikacijos reikalavimų 4.1 punkto nuostata prieštarauja Europos Sąjungos sutarties 3 straipsnio 1 ir 2 dalims, Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 20 straipsnio 2 dalies a papunkčiui, 21 straipsnio 1 daliai, 45 straipsniui ir reiškia, kad Lietuva neteisėtai, pažeisdama šią teisės normą varžo vieną iš pagrindinių laisvių - ES piliečių judėjimo laisvę, ir jų teisę laisvai užsiimti darbine veikla Lietuvoje.

Lietuvos Respublikos sveikatos priežiūros įstaigų įstatymo 15 straipsnio 3 dalyje yra nustatyta, jog LNSS biudžetinių ir viešųjų įstaigų, jų padalinių ir filialų vadovais gali būti asmenys, kurie atitinka Sveikatos apsaugos ministerijos patvirtintus kvalifikacinius reikalavimus. Ši teisės norma suteikia teisę Sveikatos apsaugos ministrui patvirtinti kvalifikacinius reikalavimus ir nesuteikia teisės jų nustatinėti ar nustatinėti tokius, kurie prieštarautų įstatymui, todėl Sveikatos apsaugos ministras peržengė jam Lietuvos Respublikos sveikatos priežiūros įstaigų įstatymo 15 straipsnio 3 dalyje nustatytas kompetencijos ribas, o jo priimtas 2018 m. gegužės 10 d. įsakymas Nr. V-574 „Dėl Lietuvos nacionalinės sveikatos sistemos valstybės biudžetinių ir viešųjų įstaigų vadovų konkursų organizavimo nuostatų ir Lietuvos nacionalinės sveikatos sistemos valstybės ir savivaldybių biudžetinių ir viešųjų įstaigų, jų padalinių ir filialų vadovams keliamų kvalifikacinių reikalavimų patvirtinimo“ ar jo dalis - Kvalifikacijos reikalavimų 4.1 punktas, prieštarauja ir Sveikatos priežiūros įstaigų įstatymo 15 straipsnio 3 daliai.

DĖL REIKALAVIMO UŽTIKRINIMO PRIEMONIŲ TAIKYMO

2018 m. birželio 21 d. Sveikatos apsaugos ministras paskelbė konkursus užimti 5 šalies ligoninių vadovų pareigas - Panevėžio respublikinės ligoninės, Šiaulių respublikinės ligoninės, Respublikinės Vilniaus psichiatrijos ligoninės, Respublikinės Vilniaus universitetinės ligoninės bei Vilniaus universiteto ligoninės Žalgirio klinikos (žr. <http://sam.lrv.lt/lt/naujienos/skelbiami-konkursai-i-5-salies-ligoniniu-vadovu-pareigas>). Pretendentai turi pateikti prašymus dalyvauti konkursuose per 14 dienų nuo skelbimo paskelbimo Valstybės tarnybos departamento svetainėje dienos.

Administracinių bylų teisenos įstatymo 70 straipsnyje yra nustatyta, kad pagrindai užtikrinti reikalavimus laikinai sustabdant teisės norminio akto galiojimą yra jo (1) akivaizdus neteisėtumas ir (2) neatitaisoma ar sunkiai atitaisoma didelė žala.

Diskriminuojančio pobūdžio reikalavimai ir neteisėtai, priimtos viršijant subjekto kompetenciją

teisės normos, dėl jų neteisėtumo abejonių nekelti, nes jose nustatyta reguliavimu teisiškai nepagrįstai tam tikrai grupei asmenų yra nustatomas skirtingas teisinis reguliavimas, nors šie asmenys yra tokioje pat teisinėje padėtyje, kaip ir ta kategorija asmenų, nuo kurios jie atskiriami. Konkrečiai Kvalifikacijos reikalavimų 4.1. punkte yra išskirti ES piliečiai ir jiems nustatytas Lietuvos Respublikos įstatymo dėl užsieniečių teisinės padėties 103 straipsnyje nustatytos teisės suvaržymas. Pagal šią įstatymo normą, ES piliečių teisė dirbti Lietuvos Respublikoje ir jos įgyvendinimo sąlygos yra sulygintos su Lietuvos Respublikos piliečių teisėmis ir sąlygomis, todėl abi šių asmenų kategorijos yra vienodoje teisinėje padėtyje. Lietuvos Respublikos Konstitucijos 29 straipsnio nuostatos draudžia nustatyti skirtingą teisinį reguliavimą asmenims, esantiems vienodoje teisinėje padėtyje, o šio konstitucinio principo pažeidimas teisės norminiame akte yra vertinamas kaip dalies visuomenės diskriminacija. Kvalifikacijos reikalavimų 4.1. punkte ES piliečiams yra nustatytas reikalavimas įgyti dokumentą reiškiantį pareigą įgyti papildomą statusą, kurio nėra nustatyta įstatyme (Lietuvos Respublikos įstatymo dėl užsieniečių teisinės padėties 103 straipsnyje), todėl Kvalifikacijos reikalavimų 4.1. punkto nuostatos ES piliečių atžvilgiu yra diskriminacinės ir tokio teisės akto galiojimas turi būti sustabdytas ABTĮ 70 straipsnio pagrindu, kol byla bus išnagrinėta teisme.

Kvalifikacijos reikalavimų 4.1 punkto nuostatos ES piliečių atžvilgiu aukščiau nurodytų konkursų užimti ligoninių vadovų pareigas pretendents bus taikomos, o tai reiškia, kad ES piliečiai pirmiausia neteiks savo prašymų pretenduoti į ligoninių vadovų pareigas, o pateikusių pasiūlymus pretendentų kandidatūros bus atmetos. Todėl Kvalifikacijos reikalavimų 4.1 punkto nuostatos neteisėtai mažina konkurenciją.

Lietuvos Respublika skatina buvusių Lietuvos Respublikos piliečių imigraciją, jų reintegraciją į Lietuvos visuomenę. Tam yra priimti 2017 m. balandžio 20 d. Lietuvos Respublikos Seimo nutarimas „Dėl demografijos, migracijos ir integracijos procesų valdymo“ ir 2014 m. gruodžio 31 d. Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro įsakymas „Dėl užsieniečių integracijos politikos įgyvendinimo 2013-2017 metų veiksmų plano patvirtinimo“, ir šiuo metu Seime yra svarstomas 2018 m. kovo 27 d. Seimo nutarimo „Dėl demografijos, migracijos ir integracijos politikos 2018-2030 m. strategijos patvirtinimo“ projektas. Tuo tarpu, Sveikatos apsaugos ministro patvirtintų Kvalifikacijos reikalavimų 4.1 punktas, dėl jau nurodytų priežasčių diskriminuoja ES piliečius, tarp kurių yra ir daug buvusių Lietuvos Respublikos piliečių - aukštos kvalifikacijos specialistų, varžo šių asmenų laisvę laisvai įsidarbinti Lietuvos Respublikoje, laisvę laisvai judėti ir stabdo jų reemigraciją ir reintegraciją, kenkia Lietuvos ekonomikos vystymuisi, socialinės raidos ir konkurencingumo didinimo procesams. Šios pasekmės daro labai didelio masto žalą, nes diskredituoja Lietuvos Respublikos darbo rinką ir kelia nepasitikėjimą Lietuvos valstybe tarp ES piliečių ir ypač emigravusių buvusių Lietuvos Respublikos piliečių. Ši aplinkybė yra dar viena, antroji, iš ABTĮ 70 straipsnyje nustatytų sąlygų, todėl Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2018 m. gegužės 10 d. įsakymo Nr. V-574 „Dėl Lietuvos nacionalinės sveikatos sistemos valstybės biudžetinių ir viešųjų įstaigų vadovų konkursų organizavimo nuostatų ir Lietuvos nacionalinės sveikatos sistemos valstybės ir savivaldybių biudžetinių ir viešųjų įstaigų, jų padalinių ir filialų vadovams keliamų kvalifikacinių reikalavimų patvirtinimo“ galiojimas turi būti laikinai sustabdyta.

Remiantis tuo, kas išdėstyta, ir vadovaujantis Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo 112 straipsniu ir 70 straipsniu, prašau:

- 1) Ištirti, ar Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2018 m. gegužės 10 d. įsakymo Nr. V-574 „Dėl Lietuvos nacionalinės sveikatos sistemos valstybės biudžetinių ir viešųjų įstaigų vadovų konkursų organizavimo nuostatų ir Lietuvos nacionalinės sveikatos sistemos valstybės ir savivaldybių biudžetinių ir viešųjų įstaigų, jų padalinių ir filialų vadovams keliamų kvalifikacinių reikalavimų patvirtinimo“ 1.2. punktu patvirtintų Lietuvos nacionalinės sveikatos sistemos valstybės ir savivaldybių biudžetinių ir viešųjų įstaigų, jų padalinių ir filialų vadovams keliamus kvalifikacinius reikalavimų 4.1. punkto norma, toje dalyje, kurioje yra nustatyta, kad pretendentas turi „<...>būti Lietuvos Respublikos pilietis arba turėti leidimą nuolat gyventi Lietuvos Respublikoje“, atitinka Lietuvos Respublikos įstatymo dėl užsieniečių teisinės padėties 103 straipsnio nuostatą, pagal kurią Europos Sąjungos valstybės narės piliečiams ir jų šeimos nariams, kurie ketina dirbti Lietuvos

Respublikoje, nereikia įsigyti leidimo dirbti.

- 2) Kol Lietuvos Vyriausiasis Administracinis Teismas ištirs šio prašymo pirmame punkte nurodyto administracinio teisės norminio akto atitiktį įstatymui, laikinai sustabdyti Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2018 m. gegužės 10 d. įsakymo Nr. V-574 „Dėl Lietuvos nacionalinės sveikatos sistemos valstybės biudžetinių ir viešųjų įstaigų vadovų konkursų organizavimo nuostatų ir Lietuvos nacionalinės sveikatos sistemos valstybės ir savivaldybių biudžetinių ir viešųjų įstaigų, jų padalinių ir filialų vadovams keliamų kvalifikacinių reikalavimų patvirtinimo“ galiojimą.

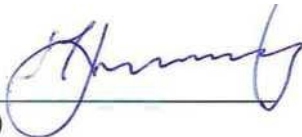
PRIDEDAMA:

1. Lietuvos Respublikos įstatymas dėl užsieniečių teisinės padėties;
2. Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2018 m. gegužės 10 d. įsakymas Nr. V-574 „Dėl Lietuvos nacionalinės sveikatos sistemos valstybės biudžetinių ir viešųjų įstaigų vadovų konkursų organizavimo nuostatų ir Lietuvos nacionalinės sveikatos sistemos valstybės ir savivaldybių biudžetinių ir viešųjų įstaigų, jų padalinių ir filialų vadovams keliamų kvalifikacinių reikalavimų patvirtinimo“.

Pareiškėjai:

Antanas Matulas
Lietuvos Respublikos Seimo
narys

(parašas)

Juozas Olekas
Lietuvos Respublikos Seimo
narys

(parašas)

